

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczym Jana Kochanowskiego
w Kielcach (Polska)
Університет «Petre Andrei» м. Яси (Румунія)
Академічне товариство ім. М. Балудянського
м. Кошице (Словацька Республіка)
Асоціація перспективних досліджень та вищої освіти «Схід-Захід»
Спільний Проект ЄС/ПРООН
«Місцевий розвиток орієнтований на громаду»

*СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ*

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
IV Міжнародної науково-практичної конференції**

18-20 травня 2016 року

Частина II

Вінниця 2016

УДК 338:339.98(477)
ББК 65.9(4Укр)

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: Збірник наукових праць IV Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2016. – Ч. 2. - 594 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання сталого розвитку суспільства: можливості розвитку місцевих громад; управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства в сучасних умовах; актуальні проблеми менеджменту та фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного товарознавства; актуальні проблеми, тенденції, перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні. Висвітлюються питання євроінтеграції України: історичні, соціально-політичні та правові орієнтири; інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 338:339.98(477)
ББК 65.9(4Укр)

Редакційна колегія: Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д.філос.н., доц.
Відповідальний секретар – **Мартинова Л.Б.**, к.філол.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Бондаренко В.М., д.е.н., проф., **Власенко І.Г.**, д.мед.н., проф., **Денисюк О.М.**, д.е.н., проф., **Іваницька Н.Б.**, д.філол.н., проф., **Левицька І.В.**, д.е.н., проф., **Ліщинська Л.Б.**, д.т.н., проф., **Стопчак М.В.**, д.і.н., проф., **Боковець В.В.**, к.е.н., доц., **Гладій І.О.**, к.е.н., доц., **Даценко Г.В.**, к.е.н., доц., **Іващук О.В.**, к.ф.-м.н., доц., **Киричук А.С.**, к.пед.н., доц., **Ковінько О.М.**, к.е.н., доц., **Ковтун Е.О.**, к.е.н., доц., **Корж Н.В.**, к.е.н., доц., **Поліщук О.А.**, к.е.н., доц., **Сіташ Т.Д.**, к.е.н., доц., **Тернова А.С.**, к.т.н., доц., **Чугу С.Д.**, к.філол.н., доц., **Хачатрян В.В.**, к.е.н., доц.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-629-762-7

Т.А. Дзюба Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ, ЯК ПРІОРИТЕТНА ГАЛУЗЬ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	202
В.В. Завальнюк Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	210
Н.В. Корж, к.е.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ЕПТОМОЛОГІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКОВОГО ТУРИЗМУ..	221
В.М. Криворук Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ВПЛИВ ПРЯНИХ ОВОЧІВ НА ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПИРОГІВ ПОНИЖЕНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЦІННОСТІ.....	227
І.В. Левицька, д.е. н., А.Г. Кізюн, к.геогр.наук. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ПРОСТОРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	233
І.О. Мазуркевич, к.е.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КЕЙТЕРИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	246
Н.В. Онищук, к.е.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СТРАТЕГІЇ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ У МЕЖАХ ТУРИСТИЧНИХ ЦЕНТРІВ.....	252
М.О. Рябенка, к.е.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ.....	263
Т.В. Семко, к.т.н., А.М. Соломон, к.т.н. Вінницький національний аграрний університет ЩО ТАКЕ ЯКІСТЬ?.....	270

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНІ, СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ОРІЄНТИРИ

І.П. Бахновська, к.ю.н. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	279
--	-----

Використання отриманих результатів у виробництві є досить новітнім і призведе до підвищення рентабельності підприємства, а також сприятиме здоровому харчуванню населення.

Список використаних джерел:

1. Николаева, М.А. Товароведение плодов и овощей : учебник для вузов [Текст] / М.А. Николаева. – М.: Экономика, 2010. – 288 с.
2. Болотских А. С. Энциклопедия овощевода [Текст] / А.С. Болотских. – Х.: Фолио, 2012. – 799 с.
3. Барабаш, О.Ю. Столові коренеплоди [Текст] / О.Ю. Барабаш, О.Д. Шрам, С.Г. Гутиря – К.: Вища шк., 2011. – 85 с.
4. Козьмина, Н.П. Биохимия хлебопечения [Текст] / Н.П. Козьмина. – 2-е изд. – М.: Пищевая пром-сть, – 2011. – 278 с.

УДК 338.48 (477.44) (045)

І.В. Левицька, д.е. н.,

А.Г. Кізюн, к.геогр.наук.

Вінницький торговельно-економічного інститут КНТЕУ

**ПРОСТОРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ТУРИСТСЬКО-
РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

В статті розглянуті туристичні дестинації Вінницької області, проаналізовано просторову диференціацію туристсько-рекреаційного потенціалу інфраструктури туризму області залежно від наявності та поєднання видів туристично-рекреаційних ресурсів і факторів туристичної привабливості, проведено туристське зонування та оцінювання рекреаційного потенціалу Вінницької області залежно від концентрації об'єктів туристського показу та організації туризму.

Ключові слова: туристсько-рекреаційний потенціал, туристський район, туристська зона, туристський центр, інфраструктура, стратегічний потенціал, туристичне навантаження.

Туризм в Вінницькій області в даний час характеризується досить стійкими темпами розвитку. Проте в просторовому відношенні даний розвиток вкрай

нерівномірний. Комплекс туристичних продуктів затребуваний лише частково. Основне туристичне навантаження припадає лише на декілька найбільш відомих і традиційних центрів, які приваблюють туристів. Територія Вінницької області відрізняється значною диференціацією за ступенем забезпеченості та особливостями розміщення туристично-рекреаційних ресурсів і туристичної інфраструктури, що є причиною просторових диспропорцій у розвитку туристського комплексу Вінниччини.

Метою даної статті є аналіз просторової диференціації туристсько-рекреаційного потенціалу інфраструктури туризму у Вінницькій області, що залежить від наявності та поєднання видів туристично-рекреаційних ресурсів і факторів туристичної привабливості.

Велике значення у дослідженні регіональних аспектів розвитку сфери туристських послуг розкрито в роботах таких вчених, як А.Р. Батгаєва, А.Г. Гранберг, Т.В. Грицюка, С.М. Климова, В.А. Морозової, І.А. Родонової, Т.І. Ткаченко, А.М. Ходачека, Д.А. Цапука та багато інших.

Залежно від наявності та поєднання видів туристично-рекреаційних ресурсів і факторів туристської привабливості, а також від рівня організації туризму, в межах Вінницької області можна виділити різні територіальні одиниці. В якості таких територіальних одиниць можна виділити туристський район, туристську зону і туристський центр.

Під туристським районом слід розуміти окрему територіальну одиницю, засновану на спільності природних, культурних та історико-архітектурних ресурсів, об'єднана спільною туристською інфраструктурою і сприйняту як цілісний об'єкт. Крім того, дана територіальна категорія може розглядатися досить широко в залежності від системи критеріїв, що характеризують її, і масштабу реалізованих туристських і супутніх проектів [1].

В якості туристських зон розглядається територія, де рекреаційна діяльність виступає однією зі сфер спеціалізації, і до складу якої входять мережі туристських підприємств і підприємств, що забезпечують їх функціонування (інфраструктури туризму). Як приклад туристських зон Вінницької області можуть виступати наступні території: Центральна (Середньобузька), Північна

(Верхньобузька), Південна (Придністровська), Західна (Середньомурафська), Північно-Східна, Південно-Східна.

Головними ознаками туристського центру є локалізація і концентрація об'єктів туристського показу і висока інтенсивність туристично-рекреаційної діяльності. У Вінницькій області туристськими центрами є території: м. Шаргород, м. Хмільник, м. Бар, м. Могилів-Подільський, м. Немирів, м. Бершадь, м. Ямпіль.

У той же час, «чистими» туристськими центрами в області є національний природний парк «Кармелюкове Поділля», історико-культурні пам'ятки Немирівське скіфське городище, державний історико-культурний заповідник «Буша», ставка Гітлера «Вервольф», національний музей-садиба М.І. Пирогова, літературно-меморіальний музей класика української літератури М.М. Коцюбинського. Решта - можна охарактеризувати як мультиспеціалізовані центри, оскільки спеціалізованою галуззю економіки є не тільки туризм. На підставі цієї типології територій з точки зору інтенсивності туристично-рекреаційної діяльності та щільності об'єктів туристського показу та інфраструктури туризму в Вінницькій області найбільший інтерес представляють території наступних туристських зон (рис.1).

Центральна (Середньобузька): м.Вінниця, м.Немирів, м.Тульчин, м.Ладижин, с.Степашки Гайсинського району.

- Північна (Верхньобузька): м.Хмільник.
- Південна (Придністровська): м.Ямпіль, м.Могилів-Подільський.
- Західна (Середньомурафська): м.Бар, м.Шаргород.
- Південно-Східна: м.Крижопіль, м.Бершадь, с.Заболотне Крижопільського району. Це друга за площею туристична зона області.
- Північно-Східна. Знаходиться у стадії формування, має високу транспортну доступність [7].

Розподіл туристично-рекреаційного потенціалу області по виділених вище туристським зонам представлено в табл.1.

На жаль, на сьогоднішній день, комплекс пропонованих на регіональному рівні турпродуктів, затребуваний лише частково. Основне туристичне

навантаження припадає лише на декілька найбільш відомих і традиційних центрів, які приваблюють туристів – Вінниця, Хмельник, Немирів, Ямпіль, Могилів-Подільський.

Рис. 1. Функціонально-територіальна структура ТРК і її елементи

Туристський потенціал основних туристичних зон Вінницької області

Туристська зона	Склад адмін. районів	Площа, км ² , та частка туристів, %	Рекреаційно-туристичні функції	Основні визначні пам'ятки (об'єкти показу)
1	2	3	4	5
Центральна (Середньо-бузька)	Вінницький, Тульчинський, Тиврівський, Немирівський, Тростянецький, Гайсинський	6260, 89,6	Оздоровчо-спортивно-лікувально-пізнавальна	Численні архітектурні, археологічні та історичні пам'ятки (33,4% від загальної кількості пам'яток області). 124 об'єкти природно-заповідного фонду (у тому числі 12 - загальнодержавного значення). Миколаївська церква (1746 р.), костюл 1610-1617 рр., церква євангельських християн-баптистів «Віфанія», музей-садиба М.І. Пирогова, літературно-меморіальний музей М.М. Коцюбинського, садиба Грохольських в районі П'ятничан, споруди фортифікаційного комплексу "Мури" - пам'ятка архітектури поч. XVII ст., могила П.К. Запорожця, пам'ятники М. Коцюбинському, Т. Шевченку, М. Пирогову, О. Горькому в м. Вінниці; ставка Гітлера «Вервольф» смт. Стрижавка Вінницького району; музей історії авіації, Михайлівська церква (1752 р.) в смт. Вороновиця Вінницького району; палац С.Ф. Потоцького, краєзнавчий музей, Домініканський костюл 1780 р., Успенська церква 1789 р., пам'ятники О. С. Пушкіна та М.Д. Леонтовича в м. Тульчині; музей О.В. Суворова в с. Тиманівка Тульчинського району; палац Потоцьких-Щербатових, літературний музей, скіфське городище VII-VI ст. до н.е. в м. Немирові; пам'ятник Д. Нечаю в смт. Брацлав Немирівського району; пам'ятник на місці битви військ Б.Хмельницького в с. Четвертинівка Тростянецького району; музей гончарного мистецтва братів Герасименко в с. Новоселівка Гайсинського району; палацовий комплекс в с. Верхівка Тростянецького району; музей фольклориста Г.Танцюри в Гайсині та багато інших.
Північна (Верхньо-бузька)	Хмельницький, Калинівський, Літинський	3350 2,8	лікувально-пізнавальна	Запаси мінеральних радонових вод (м. Хмільник) та лікувальних грязей, 23 об'єкти природно-заповідного фонду (у т.ч. 6 — загальнодержавного значення), близько 373 історико-культурних пам'яток костюл Усікновення глави Іоанна Предтечі (1603 р.), палац Ксідо архітектора І.Фоміна в м. Хмільник; музеї: українського письменника М.П. Стельмаха в с. Дяківці Літинського району, поета-класика С.В. Руданського в с. Хомутинці Калинівського району, Героя Радянського Союзу та національного героя Франції В.В. Порика в с. Порик Хмельницького району, краєзнавчий в смт Літин; Вознесенська церква (1777 р.) в с. Уланів Хмельницького району тощо.

Продовження табл. 1

Південна (Придніс-тровська)	Муравано-Куриловецький, Могилів-Подільський, Чернівецький, Ямпільський, Томашпільський	3190 7,3	Оздоровчо-пізнавальна	Сприятливі умови для всіх видів рекреаційної діяльності — лікування, спортивного туризму, пляжно-купального відпочинку, екскурсійної діяльності, мисливства, рибальства. Миколаївська (1754 р.), Георгіївська (1805-1819 рр.) церкви, краєзнавчий музей, пам'ятник Джону Леннону у м. Могилів-Подільському; скельний монастир XI ст. в с. Лядова Могилів-Подільського району; печери сіл Нагоряни та Бронниця Могилів-Подільського району; залишки турецької фортеці в с. Озаринці Могилів-Подільського району; Григорівське городище скіфських часів Могилів-Подільського району; палац XVIII — поч. XIX ст. в Мурованих Курилівцях; історико-культурний заповідник «Буша» та геологічна пам'ятка природи «Гайдамацький яр» в с. Буша Ямпільського району; садиба в с. Котножани Муровано-Куриловецького району; пам'ятник І. Гонті в м. Чернівцях; музей мистецтва в м. Ямполі; с. Клембівка Ямпільського району — центр народної вишивки; церква, розписана художником В. А. Тропініним в с. Кукавка Могилів-Подільського району; палац поч. XIX ст., костюл 1770 р. в с. Комаргород Томашпільського району, Успенська церква 1767 р. в с. Марківка Томашпільського району, городище — археологічна пам'ятка трипільської культури с. Стіна Томашпільського району тощо.
Західна (Середньо-мурафська)	Барський, Жмеринський, Шаргородський	3400	Оздоровчо-пізнавальна	Успенський собор XVIII ст., костюл Святої Анни 1811 р. в м. Бар, залишки Барської фортеці; костюл Святого Флоріана (XVIII ст.); єврейський штедл; Миколаївський монастир в м. Шаргороді; Троїцький монастир (1767-1778 рр.), музей П.І. Чайковського в м. Браїлові Жмеринського району; пам'ятник Устиму Кармалюку в с. Кармалюковому Жмеринського району; Покровська 1700-1702 рр., Миколаївська церкви 1752 р. в с. Лозова Шаргородського району; палац XIX ст. в с. Чернятин Жмеринського району та ін.
Північно-Східна	Козятинський, Погребищенський, Оратівський, Липовецький, Іллінецький	5070 0,01	Оздоровчо-спортивно-пізнавальна	Михайлівська церква 1764 р. в с. Дашів Іллінецького району, церква Параскеви поч. XIX ст. в с. Нова Прилука Липовецького району, поселення трипільської культури поблизу сіл Вербівка та Криштопівка Іллінецького району, палаци поч. ХУІІІ-ХІХ ст. в с. Нападівка Липовецького району, в с. Стара Прилука Липовецького району, вокзал в Козятині, церква-мавзолей 1910 р. та садиба сер. XIX ст. в с. Круподеринці Погребищенського району, пам'ятник на місці страти ватажків українського козацтва В. Кочубея та І. Іскри в с. Борщагівці Погребищенського району, краєзнавчий музей в смт Оратів та інші.
Південно-Східна	Теплицький, Бершадський, Чечельницький, Піщанський, Крижопільський	5200 0	Лікувально-оздоровчо-спортивна	Краєзнавчий музей в м. Бершадь; палац поч. XIX ст. в с. Чорномин Піщанського району, меморіальний музей і могила академіка Д.К. Заболотного в с. Заболотне Крижопільського району, Бондурівське городище IV ст. Чечельницький район, музей М.Д. Леонтовича в с. Марківка Теплицького району тощо.

Виділяють території з різним ступенем концентрації об'єктів туристського показу.

Найбільша щільність їх характерна для наступних територій, що виступають у якості головних районів туристської активності:

– Вінниця (музей-садиба М.І. Пирогова, церква-некрополь М.І. Пирогова, літературно-меморіальний музей М.М. Коцюбинського);

– смт. Стрижавка Вінницького району (ставка Гітлера «Вервольф»);

– с. Лядова Могилів-Подільського району (скельний монастир XI ст.);

– м. Хмільник (водо- та грязелікувальниці);

– городище скіфських часів (Немирівський район);

– с. Буша Ямпільський район (історико-культурний заповідник «Буша» та геологічна пам'ятка природи «Гайдамацький яр»);

– с. Воробіївка Немирівського району (український міжнародний щорічний фестиваль етнічної музики та лендарту – «Шешори») [2].

Результати оцінки рекреаційно-ресурсного забезпечення показали, що в області чітко простежуються відмінності: коефіцієнт рекреаційної цінності коливається в межах 1,1 - 1,8 при середньообласному значенні 1,4, при цьому найвищий рекреаційний потенціал оцінено в 36 балів, найменший - 20 (рис.2, табл.2). Найвищі показники мають Вінницький, Могилів-Подільський, Немирівський та Тульчинський райони; наближені до середньо-обласного — Гайсинський, Тростянецький та Жмеринський; нижчі за середньообласний показники комплексної бальної оцінки та коефіцієнта рекреаційної цінності спостерігаються в Чернівецькому, Оратівському, Чечельницькому, Калинівському, Липовецькому районах тощо. Найбільша щільність об'єктів туристського показу спостерігається в місті Вінниці, Вінницькому, Могилів-Подільському, Немирівському, Тульчинському, Гайсинському, Тростянецькому районах, що дозволяє вважати їх найбільш перспективними для розвитку різних видів туризму.

Комплексна бальна оцінка рекреаційно-ресурсного потенціалу території Вінницької області (у балах)

1,2 Коefіцієнт рекреаційної цінності Кр

Рис.2 Комплексна бальна оцінка рекреаційно-ресурсного потенціалу території Вінницької області

Таблиця 2

Оцінка рекреаційного потенціалу адміністративних районів Вінницької області (у балах)

№ п/п	Назва адміністративного району	Площа кв. км	Види оцінок																		
			Остп	Ое	Ом	Ол	Ов	Ок		Оп	Он	Опрр (і)	Оі	От	Ос	Ог	Оторг	Ор	Оінф (і)	О	Кр
								п	з												
1	Барський	1100	2	2	0	2	1	3	3	1	2	14	2	2	1	1	2	3	9	27	1,3
2	Бершадський	1300	2	2	0	1	3	3	2	1	2	14	2	2	0	1	1	2	6	24	1,2
3	Вінницький	900	2	3	0	2	3	3	3	2	2	18	3	3	2	2	3	3	13	36	1,8
4	Гайсинський	1100	2	2	0	2	3	3	2	1	2	15	3	2	1	1	2	3	9	29	1,4
5	Жмеринський	1200	3	2	0	2	1	3	3	3	2	16	2	2	1	0	2	2	7	28	1,4
6	Іллінецький	900	2	2	0	2	2	3	3	1	2	15	3	3	0	0	1	2	6	26	1,3
7	Калинівський	1100	2	2	0	1	1	3	2	1	2	12	2	2	0	0	2	2	6	22	1,1
8	Козятинський	1100	1	1	0	1	1	3	3	1	2	12	2	3	1	1	2	2	9	24	1,2
9	Крижопільський	900	3	2	0	1	1	3	2	1	2	12	2	2	1	1	1	1	6	23	1,1
10	Липовецький	1000	2	1	0	1	1	3	3	1	2	12	2	2	0	0	1	3	6	22	1,1

Продовження табл. 2

11	Літинський	1000	2	2	0	2	3	3	3	1	2	16	2	2	0	0	1	3	6	26	1,3
12	М.-Подільський	900	2	3	2	1	3	3	1	2	2	17	3	3	1	1	2	3	10	32	1,6
13	М.-Куриловецький	900	2	2	2	2	3	3	2	2	2	18	2	2	0	0	1	2	5	27	1,3
14	Немирівський	1300	3	2	2	2	3	3	2	1	2	17	3	2	1	1	2	2	8	31	1,5
15	Оратівський	800	1	2	0	1	1	3	3	1	2	13	2	2	0	0	1	2	5	21	1,0
16	Піщанський	600	2	2	0	2	1	3	2	2	2	14	2	3	0	1	1	2	7	25	1,2
17	Погребищенський	1200	1	2	0	1	1	3	2	1	2	12	2	2	0	1	2	2	7	22	1,1
18	Теплицький	800	2	2	0	1	1	3	2	1	2	12	2	2	0	0	2	3	7	23	1,1
19	Тиврівський	1100	3	2	0	1	3	3	3	1	2	15	2	2	1	0	1	1	5	25	1,2
20	Томашпільський	900	3	2	0	1	1	3	2	1	2	12	2	2	0	1	1	2	6	23	1,1
21	Тростянецький	800	3	2	0	2	3	3	2	2	2	16	2	2	1	1	2	2	8	29	1,4
22	Тульчинський	900	3	2	0	2	2	3	2	2	2	15	3	3	1	1	1	3	9	30	1,5
23	Хмільницький	1300	1	2	3	1	2	3	2	1	2	16	2	2	2	1	1	2	8	27	1,3
24	Чернівецький	600	2	2	0	1	1	3	2	1	2	12	1	2	0	0	1	2	5	20	1,0
25	Чечельницький	800	2	2	0	2	1	3	2	3	2	15	1	1	0	0	1	2	4	22	1,1
26	Шаргородський	1100	3	2	0	2	2	3	2	1	2	14	2	2	0	1	2	2	7	26	1,3
27	Ямпільський	800	2	3	0	1	3	3	1	2	2	15	3	3	0	1	1	2	7	27	1,3
Вінницька область		26500	2	2	2	1	3	3	2	1	2	16	2	2	1	1	2	3	9	29	1,4

Умовні позначення: Осгп – оцінка потенціалу суспільно-географічного положення; Ое – оцінка естетичних якостей території; Ом – оцінка лікувальних вод території; Ол – оцінка лісових рекреаційних ресурсів території; Ов – оцінка водних ресурсів території; Ок – оцінка кліматичних ресурсів території; Оп – оцінка потенціалу природоохоронних об'єктів території; Он – оцінка території за показниками рекреаційного навантаження; О прр – оцінка потенціалу природно-рекреаційних ресурсів; Оі – оцінка історико-культурного фонду території; Ом – коефіцієнт транспортної забезпеченості, Ос – санаторно-курортними засобами, Ог – готельними підприємствами, Оторг – закладами торгівлі, Ор – закладами ресторанного господарства; Оінф – оцінка інфраструктурного забезпечення території; О – комплексна бальна оцінка рекреаційних територій; Кр – коефіцієнт рекреаційної цінності [5].

В інших районах Вінницької області щільність туристських об'єктів значно нижче, а тому й суттєво нижча інтенсивність туристично-рекреаційної діяльності. Поряд з оцінкою реального рівня використання туристично-рекреаційного потенціалу і територіальних диспропорцій розвитку туризму в Вінницькій області проведена оцінка потенційної ємності виділених вище туристських зон (табл. 3.) [5].

Потенційна місткість розрахована експертним шляхом на підставі існуючих норм антропогенного та екологічного навантаження на територію, а

також виходячи з існуючої потенційної пропускної спроможності об'єктів транспортної інфраструктури і самих об'єктів туристського показу.

Таблиця 3

Оцінка реального рівня використання потенційної ємності основних туристичних зон Вінницької області

Зони та центри туристичної активності	Оцінка		Рівень використання потенціальної ємності, %
	Потенційна ємність, тис.осіб/рік	Реальний туристський потік, тис.осіб/рік	
Вінницька область, в цілому	130268	36602	28,1
Центральна (Середньобузька)	105787	32794	31
Північна (Верхньобузька)	7321	1025	14
Південна (Придністровська)	10277	2672	26
Західна (Середньомурафська)	5833	70	12
Південно-Східна	1000	39	3,9
Північно-Східна	50	2	4

Таким чином, можна зробити висновок, що найбільш повно сьогодні використовується туристично-рекреаційний потенціал наступних туристських зон:

- Центральна (Вінницький, Тульчинський, Тиврівський, Немирівський, Тростянецький, Гайсинський адміністративні райони) - близько 31% від потенційної туристської ємності.

- Південна (Муровано-Куриловецький, Могилів-Подільський, Чернівецький, Ямпільський, Томашпільський адміністративні райони) - близько 26%.

Недовикористання туристично-рекреаційного потенціалу більшості туристичних зон Вінницької області пояснюється відсутністю турпродуктів комплексного і тематичного характеру з якістю послуг, що відповідають міжнародним стандартам, недостатнім їх маркетинговим супроводом. Тому для оптимізації використання туристично-рекреаційного потенціалу як вищенаведених, так і другорядних туристських зон Вінницької області необхідним бачиться реалізація наступних інвестиційних пріоритетів:

- розширення видів (асортименту послуг) та збільшення загальної потужності засобів розміщення;

- розвиток транспортного обслуговування (розширення асортименту та якості послуг) і підвищення якості транспортної інфраструктури;

- розвиток асортименту і підвищення доступності фінансових послуг, послуг та систем зв'язку;

- розвиток туроператорської діяльності та підготовки мережевих, комплексних і тематичних турпродуктів, можливості їх комбінування за індивідуальними замовленнями;

- розвиток інформаційного забезпечення туризму, туристського маркетингу і брендингу (у тому числі брендингу територій і турпродуктів).

Виділені вище територіальні пріоритети розвитку туризму продиктовані, в тому числі, широким розвитком у Вінницькій області водного туризму [3]. Водний туризм на катамаранах та рафтах по Середньому Побужжю поєднує в собі проходження водних порогів і перекатів та знайомство з пам'ятками архітектури і садово-паркового мистецтва, таких як костел 19 ст. на території Печерського парку, огляд мальовничих скель в с. Звониха, що використовуються для тренувань скелелазів. Водний похід по Південному Бугу від селища Тиврів до с. Райгород - один з «класичних» водних маршрутів України.

Водний туризм менш залежний від туристської інфраструктури, має величезне культурно-пізнавальне значення і дуже популярний в даний час.

Вінницька область володіє значним потенціалом для розвитку екологічного туризму. Незважаючи на свою високу популярність, екологічний туризм потребує відносно невеликих капіталовкладень.

Туризм, пов'язаний з відвідуванням міст, історичних місць, пам'ятників історії і культури вимагає розвиненої готельної і транспортної інфраструктури, що пов'язано з великими фінансовими вкладеннями. Існуюча інфраструктура туризму - готельне і дорожнє господарство, транспорт і зв'язок, сфера культурно-побутового обслуговування та дозвілля - не завжди задовільняє сучасні вимоги [6]. Також з цим пов'язані обмеження в розвитку туризму і в залученні існуючих об'єктів туристського показу в господарський обіг.

Належність муніципальних утворень до туристських районів, зон і центрів області, а також їх диференціація за ступенем забезпеченості туристською інфраструктурою представлена в таблиці 4.

**Забезпеченість муніципальних утворень Вінницької області
туристською інфраструктурою (на 2015 р.)**

Адміністративні райони в розрізі туристських зон Вінницької області	Щільність доріг, км/км ²	Кількість населених пунктів м/сmt/c	Кількість закладів ресторанного господарства	Кількість музеїв	Засоби розміщення	Кількість телефонів
Центральна (Середньобузька)						
Вінницький	395	1/3/51	198	4	10	131454
Тульчинський	355	1/2/48	58	-	1	9810
Тиврівський	348	1/2/53	8	-	-	6539
Немирівський	340	1/2/92	33	1	1	8697
Тростянецький,	299	-/1/36	4	2	-	11889
Гайсинський	302	1/-/62	49	1	1	12353
Разом	2039	5/10/342	350	8	13	180742
Північна (Верхньобузька)						
Хмільницький	359	1/-/80	63	-	1	11439
Калинівський	343	1/-/57	11	-	1	8859
Літинський	319	-/1/61	40	1	-	5378
Разом	1021	2/1/198	114	1	2	25676
Південна (Придністровська)						
Муровано-	377	-/1/59	45	-	-	4747
Могилів-	476	-/1/53	59	1	1	11597
Чернівецький	416	-/1/39	23	-	-	4006
Ямпільський	435	1/-/38	31	1	1	6648
Томашпільськи	329	-/2/32	37	-	1	8413
Разом	2033	1/5/221	195	2	3	35411
Західна (Середньомурафська)						
Барський	367	1/1/92	50	-	2	8355
Жмеринський	351	1/1/68	39	-	2	13871
Шаргородський	364	1/-/61	56	-	1	7332
Разом	1082	3/2/221	145	-	5	29558
Південно-Східна						
Теплицький	296	-/1/47	47	-	-	4061
Бершадський	316	1/-/44	56	-	1	7770
Чечельницький	221	-/1/21	23	-	-	4574
Піщанський	326	-/2/27	24	-	2	3259
Крижопільськи	281	-/1/44	7	-	1	6404
Разом	1440	1/5/183	157	-	4	26068
Північно-Східна						
Козятинський,	389	1/2/71	16	1	-	12306
Погребищенськ	292	1/-/62	51	-	1	4127
Оратівський,	326	-/1/54	35	1	1	3943
Липовецький,	308	1/1/57	45	-	-	7576
Іллінецький	350	1/1/52	50	-	-	6554
Разом	1665	4/5/296	197	2	2	34506

Низький рівень розвитку туристської інфраструктури є причиною низької якості послуг і, відповідно, низької конкурентоспроможності турпродуктів. У той же час необхідно відзначити тенденцію, що намітилася: збільшення частки екологічного туризму і турпродуктів, пов'язаних з активним і екстремальним відпочинком, що не вимагає високого рівня і якості обслуговування [6]. Це підтверджує значний інтерес до області, навіть при невисокому рівні розвитку інфраструктури.

Таким чином, спеціалізація туристського комплексу на рівні муніципальних утворень і конкретного туристичного району чи центру може формуватися не тільки на основі комбінування об'єктів показу, природно-кліматичних умов та рівня розвитку інфраструктури, але також і на основі існуючої культурної спадщини. Одним з пріоритетів державної регіональної політики в області розвитку туризму є оптимізація просторового розміщення об'єктів туристської і допоміжної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування : монографія / О.О. Бейдик. - К. : Київ, ун-т, 2001. - 395 с.
2. Денисик Г.І. Рекреаційні ландшафти Поділля / Г.І. Денисик, В.М. Воловик. – Вінниця: ПП «Едельвейс і К», 2009. – 206 с.
3. Кізюн А.Г. Ландшафтно-екологічна реконструкція сіл Поділля у розвитку регіонального туризму / А.Г. Кізюн // Збірник наукових праць. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – Вип.633-634: Географія. – С.7-11.
4. Кізюн А.Г. Сільські ландшафти Поділля / Г.І. Денисик, А.Г. Кізюн. – Вінниця: ПП «Едельвейс і К», 2012. – 200 с.
5. Левицька І.В. Стратегія регіонального розвитку туризму: монографія / І.В. Левицька, А.Г. Кізюн, Н.В. Онищук. – Вінниця, 2013. - 192 с.
6. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти): навч. посіб. / О.О. Любіцева. - К.: Альтерпрес, 2007. - 436 с.
7. Чернова Г.В. Територіально-рекреаційний комплекс Вінницької області: Автореферат /Г.В. Чернова. – К., 2007. – 23 с.

Наукове видання

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
IV Міжнародної науково-практичної конференції**

18-20 травня 2016 року

Частина II

Редактор: Фатєєва Т.Д.
Комп'ютерна верстка: Білоус Т.В.

Підп. до друку 14.05.2016 р. Формат 60x84/16. Папір письм.
Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 34,53. Обл.-вид. арк. 28,01

Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25